

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3471/2022. (XII. 6.) AB VÉGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.280/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

### I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Pfv.III.20.280/2021/2. számú végzése és a Budapest Környéki Törvényszék 2.Pf.20.403/2020/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése, valamint az első fokon eljáró bíróságnak a jogerős ítélet végrehajtása felfüggesztésére történő felhívása iránt.
- [2] Kérelmét az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére alapította.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló előzményi ügy lényegét az alábbiak szerint foglalta össze.
- [4] Az indítványozóval mint alperessel szemben korábbi, 2002 júniusa és 2004 novembere között fennállt munkaviszonya idején (az indítványozó ekkor egy gazdasági társaság vezető tisztségviselője volt) tanúsított magatartásával összefüggésben kártérítés iránt indult perben az elsőfokú bíróság kötelezte az indítványozót, hogy kártérítés jogcímén fizessen meg a felperesnek 757 832 forintot és ennek 2005. június 7. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatát. A bíróság ezt meghaladóan a felperesi keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének az indítványozó által előterjesztett beadványában nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részt pedig helybenhagyta. A Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmét annak kizártsága okán hivatalból elutasította. Végzése indokolásában rögzítette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 271. § (2) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi ügyben, amelyben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték, illetve annak a 24. §, valamint a 25. § (3) és (4) bekezdése alapján, továbbá a 25. § (3) bekezdésének az egyesített perekre történő megfelelő alkalmazásával megállapított értéke a hárommillió forintot nem haladja meg. Ez az értékhatártól függő kizárás a sérelemdíj iránt indított perekre, a 23. § (1) bekezdés *b*) pontjában, valamint a 24. § (2) bekezdés *a*) pontjában meghatározott ügyekre, valamint azokra az ügyekre nem vonatkozik, amelyek ingatlan tulajdonára vagy ingatlant terhelő jogra vonatkoznak, vagy ingatlanra vonatkozó jogviszonyból erednek, továbbá a megállapításra irányuló ügyekre. Megállapította, hogy mivel az indítványozó felülvizsgálati kérelmében vitatott érték (vagyis a bíróságok által a terhére megállapított 757 832 forint) a régi Pp. ezen rendelkezésében rögzített hárommillió forintot nem haladja meg, a törvény alapján a felülvizsgálati kérelem hivatalból történő elutasításának van helye.
- [5] Az indítványozó a Kúria fenti végzésével szemben az elsőfokú bíróság útján – kérve a jogerős ítélet megsemmisítését is – az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál. A pertörténetet, a bírósági eljárás(ok) általa lényegesnek tartott kérdéseiben képviselt jogi álláspontját és a felülvizsgálati kérelmében írt egyes kérelmeket is részletesen kifejtő beadványában előadott álláspontja szerint „a II. fokú bíróság nem az összes fellebbezési kérelmet bírálta el, így a jogerős ítélet indoklása is hibás, hiányos lett, nem terjedt ki a teljes ügyre, csak a kiválogatott fellebbezési kérelmekre. Tehát az el nem bírálással nem derült ki a II. fokú bíróság álláspontja a teljes tényállás körében, így kerülhetett sor arra, hogy emiatt – részben a II. fokú bíróság tisztességtelen eljárásának mintájára, a II. fokú bíróság tisztességtelen elbírálási elvét követve – a Kúria az Indítványozót jogorvoslati jogától megfosztotta, és ezen kívül nem tekintett – még a három különböző felülvizsgálati kérelem ellenére sem – a teljes ügyre, az összes fellebbezési, illetve felülvizsgálati kérelemre, ez utóbbiakat nyilvánvalóan nem vizsgálta meg teljeskörűen, így fordulhatott csak elő az elutasító végzésének

meghozatala. Ebből következik, hogy a Kúria, mint legfelsőbb bírói fórum eljárást befejező döntése következtében a tisztességes eljáráshoz való jogom és a jogorvoslathoz való jogom is sérült.”

- [6] Az indítványozó mindezek mellett idézte az Alkotmánybíróságnak a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal és a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben korábban már rögzített gyakorlatának – általa fontosnak tartott – egyes megállapításait is. Ezek kapcsán hangsúlyozta a már az első- és másodfokú eljárásban, illetve a felülvizsgálati kérelmében is kifejtett azon jogi érveit és kérelmeit, amelyek vitatták a felperes perindítási jogosultságát, az eljáró bíróságok hatáskörét [amelyek közül egyeseket az alsóbb fokú bíróságok szerinte nem bíráltak el, amivel szintén megsértették a tisztességes eljáráshoz, illetve a jogorvoslathoz való jogát]; továbbá – arra tekintettel, hogy alperesként az eredetileg a felperes által megállapítani kért, hárommillió forintnál magasabb kártérítési összeget egészében vitatta – a Kúriai végzésben rögzített pertárgyérték-megállapítást is. Tekintettel arra, hogy a Kúria a fent említett jogi álláspontja okán a felülvizsgálati kérelmét a támadott végzésében érdemi vizsgálat nélkül (hivatalból) utasította el, és ezért nem vizsgálta meg mindhárom felülvizsgálati kérelmet teljeskörűen, szintén megsértette a tisztességes (bírói) eljáráshoz és a jogorvoslathoz való alapjogát.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerint folytatott eljárásában mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ennek során megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont] az alábbiak szerint részletezett egyes okokból nem felel meg.
- [8] 3.1. A Kúria támadott végzését 2021. június 9. napján vette át az indítványozó jogi képviselője. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2021. augusztus 5. napján, tehát – ehhez képest – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben terjesztette elő. Az alkotmányjogi panasz megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §); és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése]. Az indítvány kifejezett kérelmet fogalmaz meg a támadott bírói döntés(ek) alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére is.
- [9] Az Alkotmánybíróság megállapította ugyanakkor, hogy a Kúria az említett végzésében a felülvizsgálati kérelmet nem mérlegelési jogkörében eljárva, hanem törvény kötelező előírása alapján, érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból utasította el. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúria felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító ezen végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül (ezért is támadható önállóan alkotmányjogi panasszal). Ez viszont egyben azt is jelenti, hogy a jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, az alapügy érdemében hozott döntésnek a Budapest Környéki Törvényszék 2.Pf.20.403/2020/8. számú ítélete tekinthető {hasonlóan például: 3369/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [12]; 3063/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Mivel a fentieknek megfelelően a Kúria a támadott végzésében a felülvizsgálati kérelmet nem mérlegelési jogkörében eljárva, hanem annak törvényen alapuló kizártsága okán utasította vissza, az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz jogerős döntéssel szembeni elemének elbírálhatósága szempontjából külön meg kellett vizsgálnia a törvényszéki ítélettel összefüggésben is az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartását. Az indítványozó a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőzően a Budapest Környéki törvényszéknek az indítványban sérelmezett döntését önállóan nem támadta meg alkotmányjogi panasszal. A jelen alkotmányjogi panasz 2021. augusztus 5. napján került benyújtásra, erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Budapest Környéki Törvényszék 2020. november 17. napján meghozott 2.Pf.20.403/2020/8. számú ítéletével szemben az alkotmányjogi panasz nyilvánvalóan elkésztettnek minősül. Ennek megfelelően az indítványozónak a jogerős ítélettel kapcsolatos érveit az Alkotmánybíróság jelen eljárásában érdemben nem bírálhatta el {hasonlóan például: 3063/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [16]–[17]}.
- [11] 3.2. A Kúria támadott végzésével szembeni panaszem befogadhatósága tekintetében az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [12] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.

- [13] Az Abtv. 29. §-ában írt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az indítvány kapcsán elméletileg vizsgálható alaptörvényi rendelkezés – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése – tartalmát érintően {a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; a jogorvoslathoz való jog tekintetében lásd pl.: 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]; 13/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [74]; 3233/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3221/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [40]}. A jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [14] A másik – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.
- [15] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, ugyanakkor – hatáskör hiányában – nem bocsátkozik szakjogi kérdések ismételt felülbírlatába. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [16] A jelen ügyben a Kúria elutasító végzésének tekintetében az indítványozó érvei érdemi elbírálhatóságának lehetősége szempontjából kulcskérdésnek a Kúria pertárgyértékkel kapcsolatos álláspontja minősül. Az indítványozó lényegi érvelése arra irányult, hogy a per során ő mindvégig (így felülvizsgálati kérelmében is) a vele szemben kártérítésként eredetileg megállapítani kért – a hárommillió forintos felülvizsgálati értékhatárt meghaladó – követelés teljes összegét vitatta, ezért szerinte a régi Pp. 271. § (2) bekezdésének ügyében való alkalmazásának nem lett volna helye; annak a – szerinte – téves alkalmazása (és felülvizsgálati kérelmében foglalt érvei, kérelmei ebből fakadó elbírálatlansága) az általa hivatkozott alapjogi sérelmét eredményezte. A régi Pp. említett rendelkezésében foglalt „felülvizsgálni kért érték” meghatározása azonban az Alkotmánybíróság megítélése szerint olyan szakjogi kérdésnek minősül, amelynek eldöntése kizárólag a Kúria hatáskörébe tartozik. Az Alkotmánybíróság ezért ebben a kérdésben nem foglalhatott állást, mivel „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [17] Az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog kapcsán előadott érvei tekintetében megállapította, hogy az azzal kapcsolatban idézett alkotmánybírósági gyakorlat azontúl, hogy – amint azt az indítványozó is idézte – megköveteli a jogalkotótól a jogorvoslati lehetőség biztosításának kötelezettsége mellett annak hatékonyságát is, következetes azon álláspont érvényre juttatása tekintetben, miszerint ezen alapjog hatóköre a rendes jogorvoslati lehetőségekre terjed ki, nem a rendkívüli jogorvoslati lehetőségek igénybevitelének lehetőségére. Így a felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat biztosításának kötelezettsége, vagy annak valamennyi peres ügyben történő igénybevitelének lehetősége ezen alapjogból nem vezethető le. Mivel a jogalkotó e körben széleskörű mérlegelési szabadsággal rendelkezik, nem tekinthető önmagában alaptörvény-ellenesnek az olyan jogszabályi rendelkezés, vagy az ilyen szabályon alapuló bírói döntés, amely a peres ügyek egy része tekintetében, illetve a bíróság előtt folyamatban lévő konkrét ügyben a felülvizsgálat igénybevitelének lehetőségét kizárja {a felülvizsgálati értékhatárral összefüggésben lásd pl. 3230/2017. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [14]–[16]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozná. Mindezek miatt az Alkotmánybíróságnak az indítványozónak a jogerős döntés végrehajtása felfüggesztésének kezdeményezésével kapcsolatos kérelme tárgyában sem kellett döntenie.

[19] 4. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasznak a Kúria végzésével szembeni eleme nem felel meg Abtv. 29. §-ban írt befogadási kritériumoknak, a Budapest Környéki Törvényszék ítéletével kapcsolatos eleme pedig az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írtaknak, összességében pedig az 52. § (1b) bekezdésben írt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *d)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. november 15.

*Dr. Salamon László s. k.,*  
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

*Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Szabó Marcel s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Szalay Péter s. k.,*  
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3155/2021.

